

Focus 80 Blue

Brailleleesregel gebruikershandleiding

Freedom Scientific
April 2013

Gepubliceerd door
Freedom Scientific
11800 31st Court North
St. Petersburg, Florida 33716-1805
USA
<http://www.freedomscientific.com>

Gegevens in dit document kunnen onderhevig zijn aan wijzigingen. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright © 2009 Freedom Scientific, Alle rechten voorbehouden.

JAWS is een geregistreerd handelsmerk van Freedom Scientific in Amerika en andere landen. Microsoft, Windows XP, en Windows Vista zijn handelsmerken van Microsoft Corporation in de V.S. en/of andere landen.

Bevat transmitter module FCC ID: ED9LMX9838

Bevat transmitter module IC:1520A-LMX9838

USA-Federal Communications Commission (FCC) Notice

Deze apparatuur is getest en goedgekeurd binnen de beperkingen voor een Klasse B digitaal apparaat conform deel 15 van de FCC regels. Deze beperkingen zijn ontworpen om redelijke bescherming te bieden tegen schadelijke storing in een woonsituatie. Deze apparatuur genereert en gebruikt radiofrequentie-energie en kan deze ook uitstralen en kan, indien niet geïnstalleerd en gebruikt in overeenstemming met de instructies, schadelijke storing in radiocommunicatie veroorzaken. Er is echter geen garantie dat er geen storing zal optreden in een bepaalde installatie. Indien deze apparatuur schadelijke storing veroorzaakt aan radio- of televisieontvangst, wat vastgesteld kan worden door de apparatuur uit en aan te zetten, wordt de gebruiker aangemoedigd om de storing op één of meer van de volgende manieren te verhelpen.

- Verstel of verplaats de antenne van de ontvanger.
- Vergroot de afstand tussen het apparaat en de ontvanger.
- Sluit het apparaat aan op een wandcontactdoos die op een andere groep zit dan die waarop de ontvanger is aangesloten.
- Raadpleeg de leverancier of een ervaren radio/TV technicus.

Dit apparaat is in overeenstemming met deel 15 van de FCC regels. De werking is afhankelijk van de volgende twee voorwaarden: (1) Dit apparaat mag geen schadelijke storing veroorzaken, en (2) dit apparaat moet ontvangen storing tolereren, inclusief storing die ongewenste werking tot gevolg kan hebben.

Elke verandering of modificatie zonder uitdrukkelijke toestemming van de verantwoordelijke partij kan het gebruik van het apparaat afwijzen.

Opgelet: Blootstelling aan Radio Frequency straling.

Dit apparaat mag niet naast of samenwerken met een ander apparaat met een antenne.

Canada – Industry Canada (IC) Notice

Dit apparaat voldoet aan RSS 210 van Industry Canada. De werking is afhankelijk van de volgende twee voorwaarden: (1) Dit apparaat mag geen hinder veroorzaken, en (2) Dit apparaat moet hinder accepteren, inclusief hinder die uiteindelijk de werking van het apparaat negatief zou beïnvloeden.

Opgelet: Blootstelling aan Radio Frequency straling.

The installer of this radio equipment must ensure that the antenna is located or pointed such that it does not emit RF field in excess of Health Canada limits for the general population; consult Safety Code 6, obtainable from Health Canada's website www.hc-sc.gc.ca.

ATTENTIE:

Deze eenheid is verzonden met kabels die overeenstemmen met de FCC regelgeving. Indien in de toekomst vervangende kabels nodig mochten zijn, neem dan contact op met Freedom Scientific Benelux BV om de juiste kabel te verkrijgen.

Inhoudsopgave

- [Eigenschappen](#)
- [Belangrijke mededeling](#)
- [De inhoud van de doos](#)
- [Hoe ziet uw leesregel er uit?](#)
- [Besturingselementen](#)
- [Aan/uit knop](#)
- [Interne batterij](#)
- [Draagtas](#)
- [Het aansluiten van de Focus](#)
- [De Focus leesregel installeren in JAWS](#)
- [Installatie van de Focus leesregel in JAWS 11 of Later](#)
- [Installatie van de Focus leesregel in JAWS 10 of eerder](#)
- [Configureren van de Bluetooth verbinding](#)
- [Schrijven en afdrucken in kortschrift braille met de Focus 80 Blue](#)
- [Braille studeermodus](#)
- [Het instellen van de Focus leesregel](#)
- [Overzicht van Focus toetsopdrachten](#)
- [Omgevingsvoorwaarden](#)
- [Diagnostische modus](#)

Eigenschappen

De Focus 80 Blue brailleleesregel geeft u de mogelijkheid uw computerscherm tactiel uit te lezen. In combinatie met schermleessoftware zoals JAWS®, kan uw Focus 80 Blue het werken met een computer vergemakkelijken.

De Focus 80 Blue heeft onder andere de volgende eigenschappen:

- 80 braillecellen
- Een cursor routing toets boven elke braillecel
- Een 8-toets Perkins-stijl brailletoetsenbord, met als extra twee shift toetsen
- 2 schuiftoetsen, 2 tuimelbalken, 4 schuif-tuimelbalken en 2 selectietoetsen
- Twee nav-tuimeltoetsen, en bijbehorende modustoetsen aan beide zijden van de leesregel, voor het snel navigeren in documenten, lijsten, en menu's
- Regelbare weerstand van de braillepunten met VariBraille
- Statuscellen, in te stellen op linker- of rechterkant van de leesregel.
- Snelleesmodus, voor het snel nalezen van bestanden.
- USB verbinding met de computer
- Bluetooth® draadloze verbinding met batterij
- Ondersteuning voor specifieke mobiele telefoons en PDA's met programma's van derden

Belangrijke mededeling

Dit apparaat bevat geen onderdelen die door de gebruiker vervangen of gerepareerd kunnen worden. Elke poging om zonder toestemming interne componenten te vervangen of repareren maakt de garantie op dit product ongeldig.

De inhoud van de doos

Het Focus pakket bevat de volgende artikelen. Als u merkt dat er iets ontbreekt, neemt u dan a.u.b. contact op met Freedom Scientific Benelux BV op nummer 055 323 0907.

- Focus 80 Blue brailleleesregel
- AC adapter
- USB-kabel, 1,83 meter
- Draagtas
- Handleiding in zwartdruk en in braille (engelstalig)
- Begeleidende CD
- Garantie registratiekaarten
- Productondersteuningsformulier

Hoe ziet uw leesregel er uit?

Aan de linkerkant van de leesregel, van voor naar achter gaande, vindt u een langwerpige aan/uit knop, en een standaard micro USB poort, Via deze poort kan zowel de externe lader, als een pc worden aangesloten.

Als de Focus 80 Blue verbonden is via USB, heeft deze geen externe voedingsbron nodig.

De braillecellen bevinden zich aan de bovenzijde van het apparaat. Er zit een cursor routing toets boven iedere braillecel. Aan beide zijden van de leesregel bevinden zich nav-Tuimeltoetsen die gebruikt kunnen worden om gemakkelijk te navigeren. Boven iedere Nav-Tuimeltoets bevindt zich een modustoets, waarmee de functie van de nav-Tuimeltoets kan worden aangepast.

Direct boven de cursor routing toetsen bevinden zich 8 toetsen die overeenkomen met het Perkins braille typemachine toetsenbord. De 8 brailletoetsen van links naar rechts zijn: 7, 3, 2, 1, 4, 5, 6, en 8. Deze toetsen worden gebruikt om opdrachten uit te voeren. Aan de voorkant, direct onderin en in het midden van de leesregel is een **SPATIEBALK**. Deze toets wordt gebruikt samen met de brailletoetsen bij het invoeren van opdrachten.

Aan de voorkant van de Focus 80 Blue vindt u de volgende besturingselementen, van links naar rechts:

- **Linker schuiftoets**
- **Linker tuimelbalk**
- **Linker selectietoets**
- **Twee lange schuif-tuimelbalken**
- **Linker shifttoets**, (samen gebruikt met de spatiebalk en de brailletoetsen), om opdrachten uit te voeren)
- **Rechter shifttoets**, (samen gebruikt met de spatiebalk en de brailletoetsen), om opdrachten uit te voeren)
- **Twee lange schuif-tuimelbalken**
- **Rechter selectietoets**
- **Rechter tuimelbalk**
- **Rechter schuiftoets**

Besturingselementen

De Focus 80 Blue leesregel biedt twee nav-tuimeltoetsen, twee modustoetsen, twee schuiftoetsen, vier schuif-tuimelbalken, twee tuimelbalken, twee selectietoetsen, en een cursorroutingtoets boven elke braillecel. Zie de tabel na de navigatierij sectie voor een volledige lijst van functies.

Nav-tuimeltoetsen

De nav-tuimeltoetsen geven u, samen met de modustoetsen, de mogelijkheid om snel door documenten, dialoogvensters en menu's te lopen. In een document kunt u per regel, zin, alinea lopen of vooruit en terug schuiven. In een dialoogvenster, kunt u tussen de verschillende elementen bewegen en zelfs daarbinnen. In een menu kunt u omhoog en omlaag door de menuopties navigeren.

Schuiftoetsen

Met de schuiftoetsen op de Focus schuift u de leesregel 80 tekens naar links of rechts wanneer u ze indrukt. Gebruik de schuiftoets aan de linker voorkant van de Focus om naar links te schuiven; gebruik de schuiftoets aan de rechter voorkant van de Focus om naar rechts te schuiven. U kunt ook de vier lange schuif-tuimelbalken in het midden van de leesregel gebruiken. Door deze omhoog te kantelen schuift u 80 karakters naar links, door ze omlaag te kantelen schuift u 80 karakters naar rechts.

De functies van de schuiftoetsen kunnen omgekeerd worden zodat het indrukken van de linker schuiftoets ertoe leidt dat er naar rechts geschoven wordt en het indrukken van de rechter schuiftoets, dat er naar links geschoven wordt. Raadpleeg de online help bij JAWS Toetsenbordbeheer over hoe u deze en andere toetstoewijzingen kunt aanpassen.

Tuimelbalken

De tuimelbalken zorgen voor het omhoog of omlaag bewegen per regel. Bij gebruik van de linker tuimelbalk zal de regel die in braille wordt getoond ook worden uitgesproken. Met de rechter tuimelbalk toont u de regel alleen in braille.

Druk op de bovenkant van de tuimelbalk om een regel omhoog te gaan; druk op de onderkant om een regel omlaag te gaan. De tuimelbalken kunnen in combinatie met de schuiftoetsen gebruikt worden om naar het begin of einde van de regel te gaan. Druk tegelijkertijd op een schuiftoets en op de bovenkant van een tuimelbalk om naar het begin van de regel te gaan. Druk tegelijkertijd op een schuiftoets en op de onderkant van een tuimelbalk om naar het einde van de regel te gaan.

Selectietoetsen

Als u de linker en rechter selectietoetsen samen indrukt activeert u de functie Automatisch lezen. Is deze functie actief, dan zorgt JAWS ervoor dat de leesregel iedere vijf seconden 80 tekens verder wordt geschoven, zonder dat hiervoor een toets hoeft te worden ingedrukt. U schakelt deze functie uit door op een willekeurige cursorroutingtoets te drukken.

In combinatie met andere besturingselementen worden de selectietoetsen voor uiteenlopende functies gebruikt.

Cursor routing toetsen

Er is een cursorroutingtoets boven elke braillecél. Druk op een cursor routing toets om de cursor naar die positie te verplaatsen of om een link te selecteren op een webpagina of in een e-mailbericht. In regelmodus kunt u door op een cursor routing toets te drukken een menu openen of een menuoptie selecteren.

Houd de cursor routing toetsen lang ingedrukt om een rechter muisklik op die positie te simuleren.

Functies met meerdere besturingselementen

Functie	Commando
Automatische doorleesmodus aan/uit	RECHTER SELECTIETOETS+LINKER SELECTIETOETS
Verlaag snelheid automatisch doorlezen	LINKER SELECTIETOETS
Verhoog snelheid automatisch doorlezen	RECHTER SELECTIETOETS
Linker muisklik	SCHUIFTOETS+CURSOR ROUTINGTOETS of TUIMELBALK OMHOOG+CURSOR ROUTINGTOETS of TUIMELBALK OMLAAG +CURSOR ROUTINGTOETS
Control+linker muisklik	ROUTINGTOETS+SPATIE
Page Down	LINKER of RECHTER SELECTIETOETS+TUIMELBALK OMLAAG
Page Up	LINKER of RECHTER SELECTIETOETS+TUIMELBALK OMHOOG
Bovenkant bestand	SCHUIFTOETS LINKS + SELECTIETOETS of SELECTIETOETS +TUIMELBALK OMHOOG
Onderkant bestand	SCHUIFFTOETS RECHTS + SELECTIETOETS of SELECTIETOETS+TUIMELBALK OMLAAG
End	SCHUIFTOETS+TUIMELBALK OMLAAG
Home	schuifTOETS+TUIMELBALK OMHOOG
Volgende regel	TUIMELBALK OMLAAG
Vorige regel	TUIMELBALK OMHOOG
Schuif links	SCHUIFTOETS LINKS of SCHUIF- TUIMELBALKEN OMHOOG
Schuif rechts	SCHUIFTOETS RECHTS of SCHUIF- TUIMELBALKEN OMLAAG
Tekst selecteren	RECHTER SELECTIE TOETS+CURSOR ROUTINGTOETS
Blok selecteren	SELECTIETOETS+CURSOR ROUTINGTOETS aan het begin van blok; herhaal aan het eind van het blok

Aan/uit knop

Met de Aan/uit knop zet u de Focus aan of uit als deze niet via USB aangesloten is. Druk de Aan/uitknop drie seconden in om de leesregel aan te zetten. Houd de knop nogmaals drie seconden ingedrukt om deze weer uit te zetten.

Interne batterij

De Focus 80 Blue bevat een interne batterij voor het gebruik via Bluetooth. Als u de Focus via een Bluetooth verbinding gebruikt, gaat de batterij ongeveer 20 uur mee. Om de batterijstatus te controleren als de leesregel in gebruik is, drukt u eenmaal kort op de Aan/uit knop om het percentage van de batterij weer te geven. Als u hierna weer op een cursorroutingtoets drukt, komt de leesregel in de normale werkstand terug.

Als de batterij op respectievelijk 20 procent, 10 procent, en 5 procent is, wordt er een melding op de leesregel getoond. U wordt verzocht om de AC adapter aan te sluiten. U kunt deze melding verlaten middels het drukken op een CURSOR ROUTING TOETS. Als de batterij onder de 10 procent komt, worden punten zeven en acht in de laatste 5 cellen weergegeven en verminderen ze respectievelijk als er een percentage afgaat. Bijvoorbeeld als de batterij nog maar 1 procent heeft, wordt punt 8 in cel 80 getoond.

Om de Focus op te laden, dient u de meegeleverde AC Adapter te gebruiken. U kunt de Focus tijdens het opladen gewoon gebruiken.

Opgelet: Geen onderdelen door gebruikers te onderhouden. Risico van een schok door hoog Voltage.

Draagtas

De Focus 80 Blue past netjes in de water- resistente neopreen draagtas. Wanneer u uw Focus meeneemt, dient u steeds de draagtas te gebruiken om uw leesregel te beschermen tegen stof en beschadigingen.

Het aansluiten van de Focus

U kunt de Focus brailleleesregel met uw computer verbinden door gebruik te maken van de USB poort of van Bluetooth. Als u aansluit via USB, krijgt de leesregel stroom via de USB kabel. Hiermee wordt ook de interne batterij opgeladen.

Zodra u de USB kabel met de computer verbindt, schakelt de leesregel meteen in. Als de USB kabel wordt verwijderd, gaat de Focus weer uit. Als u op de aan/uit knop drukt terwijl uw Focus via USB is aangesloten, geeft de Focus het model, de firmware versie, de batterij status,

en de wijze van aansluiting, USB, in de laatste drie cellen weer. Als u hierna weer op een cursor routing toets drukt, komt de leesregel in de normale werkstand terug.

Bluetooth is een draadloze communicatie technologie voor kleine afstanden. Apparaten met Bluetooth kunnen met elkaar communiceren over een afstand van ongeveer 10 meter, zonder een fysieke aansluiting. Het draadloos via Bluetooth gebruiken van uw Focus houdt in dat u zich geen zorgen hoeft te maken over kabels en dat u bijvoorbeeld op de bank, aan de andere kant van de kamer kunt werken met de Focus als brailleleesregel, maar ook als toetsenbord voor uw computer.

Om gebruik te kunnen maken van Bluetooth, dient u eerst een verbinding op te zetten met een computer met bluetooth. Veel moderne laptops en sommige desktops hebben ingebouwde bluetooth-ondersteuning. Maar niet alle computers bieden dit. Als uw computer geen ingebouwde bluetoothvoorziening heeft, dient u een externe bluetooth adapter aan te schaffen en de bijbehorende drivers op uw computer te installeren om deze functionaliteit te creëren. Kijk in de documentatie van de bluetooth hardware om te controleren of de bluetoothinstellingen voor uw systeem juist zijn.

De Focus leesregel installeren in JAWS

Als u de Focus 80 Blue gebruikt met JAWS 10 of eerder, dient u eerst de driver van de Companion CD, die met de leesregel meegeleverd is, te installeren voordat u deze met uw computer verbindt. JAWS 11 en later installeren automatisch de bestanden om de Focus 80 Blue te gebruiken.

Let op: Als u er voor kiest om de Focus leesregel met een schermleesprogramma van derden te gebruiken, moet u eerst altijd de driver van de Companion CD installeren. Kijk goed in de meegeleverde documentatie voor de juiste instellingen van de Focus voor de betreffende applicatie, want bepaalde commando's kunnen afwijken.

Installatie van de Focus leesregel in JAWS 11 of Later

Om de Focus 80 Blue brailleleesregel in te stellen voor het werken met JAWS 11 en later, doet u het volgende:

1. Voer de JAWS installatie uit en herstart de computer als dit gevraagd wordt.
2. Nadat de computer opnieuw is gestart JAWS geladen wordt, maakt u een USB verbinding tussen de Focus en uw computer.
3. Windows zal de leesregel herkennen en de bijbehorende drivers installeren.

Let op: Windows XP zal de wizard “Nieuwe hardware gevonden” weergeven, waarin u de driver locatie moet aangeven. Kies voor de optie om de driver automatisch te installeren en kies Beëindigen om de wizard af te sluiten.

4. Als de driver geïnstalleerd is, dient u JAWS af te sluiten en opnieuw te starten om uw Focus 80 Blue te kunnen gebruiken.

Installatie van de Focus leesregel in JAWS 10 of eerder

Om de ondersteuning voor de Focus 80 Blue in JAWS 10 en eerdere versies te activeren, doet u het volgende:

Opmerking: Zorg er voor dat de Focus leesregel niet met uw computer verbonden is, als de volgende stappen uitgevoerd worden. Als de leesregel is aangesloten tijdens dit proces, zal dit leiden tot een foutieve installatie waarna de leesregel niet juist zal werken.

1. Plaats de Focus 80 Blue Companion CD. Als het Freedom Scientific Focus Setup dialoogvenster opent, kies dan voor Install Windows driver. U hoort een aantal klikken als de driver geïnstalleerd wordt.
2. Als de installatie afgerond is, kies dan OK om de computer te laten herstarten.
3. Nadat de computer opnieuw is gestart en JAWS geladen wordt, maakt u een USB-verbinding tussen de Focus en uw computer.
4. Windows zal de leesregel herkennen en de bijbehorende drivers installeren.

Let op: Windows XP zal de wizard Nieuwe hardware gevonden weergeven, waar u de driver locatie moet aangeven. Kies voor de optie om de driver automatisch te installeren en kies Beëindigen om de wizard af te sluiten.

5. Sluit JAWS en start het opnieuw. Uw nieuwe Focus 80 Blue Brailleleesregel is nu correct geïnstalleerd.

Configureren van de Bluetooth verbinding

Om de Focus 80 Blue met JAWS draadloos te kunnen gebruiken, dient u eerst een Bluetooth relatie, (partnership), tussen de Focus en de computer te creëren en daarna JAWS in te stellen om de Bluetooth COM poort te gebruiken.

Om de Focus leesregel met uw computer te verbinden, doet u het volgende:

1. Controleer of Bluetooth is geactiveerd op de computer waar JAWS op draait. Als u een externe USB Bluetooth adapter gebruikt, plaats deze en controleer of deze door Windows herkend wordt.
2. Zet de Focus aan. De firmware versie en de batterijstatus verschijnen.
3. Ga op de computer naar het configuratiescherm en kies voor bluetooth apparaten.
4. Als het Bluetooth apparaten dialoogvenster opent, druk dan op **TAB** om naar de knop Toevoegen te gaan en druk op **ENTER**.
5. Gebruik de **SPATIEBALK** om het aankruisvakje voor Mijn apparaat is zichtbaar voor anderen aan te kruisen en selecteer Volgende om met het zoeken naar Bluetooth apparaten te beginnen. Dit kan enkele seconden duren. U komt in de lijst met gevonden apparaten, als het zoeken afgerond is.
6. Gebruik de **PIJLTOETSEN** om de Focus 80 BT uit de lijst te selecteren, kies dan voor Volgende. Als de Focus leesregel niet gevonden is, controleer of deze aanstaat en ga nogmaals zoeken.
7. Selecteer het keuzerondje Gebruik Koppingscode gevonden in de documentatie, druk op **TAB** om naar het Koppingscode invoerveld te gaan, typ 0000 en kies voor Volgende.
8. Na enkele seconden zult u een bericht ontvangen dat het Bluetooth apparaat succesvol verbonden is en de uitgaande en ingaande COM poort worden ook getoond. Noteer het

uitgaande COM poort nummer omdat dit de poort is die JAWS gaat gebruiken om met de Focus te communiceren.

9. Kies Beëindigen om de wizard af te sluiten.

Let op: de instellingen worden niet opgeslagen als u niet de Wizard en het dialoogvenster zoals beschreven in stap 9 netjes afsluit.

Gebruikt u een jawsversie, ouder dan JAWS 13, dan dient u JAWS in te stellen om de COM poort te gebruiken die toegevoegd was toen u de Focus via Bluetooth koppelde. Om JAWS in te stellen doe het volgende:

1. Druk op **INSERT+J** om het JAWS contextmenu te openen.
2. Druk op **I** om het Instellingen menu te openen en selecteer Braille om het Braille Basis Instellingen dialoogvenster te openen.
3. Controleer of in de Standaard Brailleleesregel combobox de Focus geselecteerd is en ga dan naar de knop Instellingen wijzigen.
4. Kies in de lijst met COM poorten de poort die overeenkomt met de Uitgaande poort die gecreëerd is tijdens het koppelen van de Focus met de computer.
5. Selecteer OK en u wordt gevraagd JAWS opnieuw te starten om de wijzigingen te effectueren. Selecteer OK om dit bericht te sluiten en nogmaals om het Braille instellingen dialoogvenster te sluiten.
6. Sluit en herstart JAWS en uw Focus 80 Blue zal nu met JAWS via Bluetooth communiceren.

NB: In JAWS 13 en hoger hoeft het compoortnummer niet meer te worden ingesteld. In deze versies gaat u als volgt te werk:

1. Druk op **INSERT+J** om het JAWS Contextmenu te openen.
2. Druk op **O** om het menu Opties te openen en selecteer Braille om het Braille Basis Instellingen dialoogvenster te openen.
3. Controleer of in de Standaard Brailleleesregel combobox de Focus geselecteerd is en ga dan naar de knop Instellingen wijzigen.
4. Kies in de lijst met communicatiepoorten het item Bluetooth.
5. Selecteer OK en u wordt gevraagd JAWS opnieuw te starten om de wijzigingen te effectueren. Selecteer OK om dit bericht te sluiten en nogmaals om het Braille instellingen dialoogvenster te sluiten.
6. Sluit en herstart JAWS en uw Focus 80 Blue zal nu met JAWS via Bluetooth communiceren.

Om de batterijstatus te controleren, drukt u kort op de Aan/uit knop en het percentage zal worden getoond. De letters "BT" worden ook in cellen 78 en 79 getoond om aan te geven dat de Bluetooth communicatie nog actief is. Als u hierna weer op een cursorroutingtoets drukt, komt de leesregel weer in de normale werkstand terug.

Schrijven en afdrukken in kortschrift met de Focus 80 Blue

De Focus 80 Blue brailleleesregel biedt u de mogelijkheid om documenten in kortschrift te maken en het uit te laten printen in platte tekst.

De BrailleIn functie in JAWS maakt het mogelijk om direct in een document op een computer te typen door gebruik te maken van het in de leesregel geïntegreerde Perkins-stijl toetsenbord. Als er daarentegen in een programma zoals Microsoft Word gewerkt wordt, kunt u wel in kortschrift typen en het daarna weer op de leesregel in kortschrift teruglezen, maar het is niet mogelijk om dit dan in platte tekst af te drukken omdat dit programma niet de vertaling kan maken van kortschrift naar platte tekst.

Om in kortschrift te typen en te kunnen printen in platte tekst kunt u een programma zoals WinPrint gebruiken. Het WinPrint programma stelt u in staat om opgemaakte teksten door een Windows printer via uw computer te laten afdrukken. U hoeft dan geen op DOS-gebaseerde printer te gebruiken. U laadt het bestand met een BRL extensie op uw computer. Het zal dan geopend worden in WinPrint. WinPrint zorgt ervoor dat het bestand met de geïnstalleerde printer afgedrukt wordt.

Om in kortschrift te kunnen typen en printen op de Focus, doet u het volgende:

1. Om WinPrint van het web te downloaden, ga naar www.freedomscientific.com, kies Downloads, en dan Notetaker Update, WinDisk and Nemeth Tutorial Software.
2. Ga dan naar de sectie FREE WinPrint Download en selecteer WinPrint Download link. Selecteer Uitvoeren van het dialoogvenster voor de WinZip Self-Extractor functie, kies dan voor "Unzip" Om het WinPrint programma uit te pakken in de hoofdmap op uw C-schijf.
3. Vanuit het Windows Startmenu selecteert u de Windows Verkenner en lokaliseert u de uitgekakte WinPrint map in in het linkerscherm.
Let op: U dient een actuele versie van WinZip op uw machine te hebben staan om de uitpakfunctie te kunnen gebruiken. En misschien moet u de Windows Verkenner verversen als u deze reeds open had staan.
4. Start het Winprint programma door het icon in de gecreëerde map in de verkenner te kiezen. Een invoerveld wordt weergegeven.
5. Vanuit het invoerveld, opent u het Settings menu met **ALT+S** en selecteer Options om het instellingen dialoogvenster weer te geven.
6. Op de Back Translator section van het instellingen dialoogvenster staat een aantal keuzerondjes. Selecteer ON en druk op **ENTER**.
7. U kunt de braille vertaling uitzetten door **G akkoord** in te typen. Nu kunt u kortschrift braille gaan typen.

BrailleStudeerModus

Beschikbaar vanaf JAWS 9.0.2169.

De Braillestudeermodus is een trainingsinstrument om braille te onderwijzen en te leren. Als de Braillestudeermodus aanstaat, zal JAWS het huidige braillekarakter in de geselecteerde braillecel uitspreken als u op de bovenliggende Cursorroutingtoets drukt.

Om de Braillestudeermodus te activeren, doet u het volgende:

1. Controleer of de Focus leesregel aangesloten is op uw computer.
2. Voer één van de volgende stappen uit:
 - o Druk op INSERT+V om het dialoogvenster Snel-Instellingen te openen.
 - o Druk op S totdat Studeermodus verschijnt, en druk dan op **SPATIEBALK** om de Studeermodus in te schakelen.. De Braillestudeermodus blijft aan totdat deze uitgezet wordt of als JAWS herstart wordt, Maar u kunt ook als de Braillestudeermodus uitgeschakeld is, op de linker of rechter modustoets, drukken, samen met een Cursorroutingtoets, om even kortstondig de BrailleStudeermodus te gebruiken. Dit is erg handig als u een korte herinnering nodig heeft, maar u wilt niet door de zojuist hierboven genoemde procedure heen om de Braillestudeermodus in te schakelen.

Om de BrailleStudeermodus kort te gebruiken, doe dan het volgende:

- Druk op Modustoets+**Cursorroutingtoets** om JAWS het braillekarakter in de weergegeven cel te laten uitspreken.

Opmerking: JAWS zal terugkeren in de normale modus zodra het braillekarakter of woord uitgesproken is.

Het instellen van de Focus leesregel

De Focusleesregels bieden verscheidene functies die u aan uw persoonlijke behoeftes kunt aanpassen. U kunt de plaats van de statuscellen bepalen, de begin- en eindpositie van het leesgedeelte aangeven, de druk van de braillepunten variëren en een snelleesmodus beschikbaar maken.

Deze instellingen kunnen aangepast worden in het JAWS Instellingencentrum, Braille, Gevorderd. Open het standaard configuratiebestand, Default.jcf, om deze instellingen voor alle toepassingen aan te passen, of open een toepassingsspecifiek jcf-bestand om de instellingen voor die toepassing aan te passen. Raadpleeg de online help bij JAWS Instellingencentrum voor meer informatie.

Positie van de statuscellen

U kunt instellen of de informatieve statuscellen aan de linkerkant of aan de rechterkant van de leesregel zichtbaar zijn, of dat ze helemaal niet worden getoond. Standaard staan de statuscellen aan de linkerkant van de leesregel.

Het leesgedeelte

Geef de begin- en eindcellen voor het leesgedeelte op. Gebruik de kringvelden in het groepsvak Leesgedeelte om alleen tekst weer te geven op het gedeelte van de leesregel dat u wilt gebruiken. De standaardinstellingen worden bepaald door de positie van de statuscellen en de lengte van de leesregel.

Variabele weerstand van de braillepunten

Stel de weerstand in van de braillepunten van de Focus leesregel. Er zijn vijf weerstandsniveaus. Pas de weerstand van de braillepunten aan aan de gevoeligheid van uw vingers.

Snellezen

Hierbij worden slechts de eerste 20 cellen van de leesregel gebruikt. Het beperken van het leesgedeelte tot 20 cellen kan ervoor zorgen dat uw leessnelheid omhoog gaat. Als het selectievakje Snellezen is aangekruist in het dialoogvenster Geavanceerde opties brailleleesregel, worden de keuzerondjes voor de positie van de statuscellen en de kringvelden voor het leesgedeelte uitgeschakeld.

Overzicht van Focus toetsopdrachten

Omdat de opdrachten die u met behulp van uw focus Blue kunt geven afhankelijk zijn van de gebruikte JAWS versie, verwijzen wij u naar de JAWS Help voor een overzicht van deze opdrachten.

Gebruikt u JAWS 12 of hoger, dan gaat u als volgt te werk:

1. Ga naar het JAWS Contextmenu met Jawstoets+J
2. Ga naar het menu Help met Pijl Omlaag en open dit met Enter
3. Ga naar het item Help Onderwerpen met Pijl Omlaag en geef Enter
4. Ga naar het boek JAWS en Brailleleesregels en vouw dit open met Pijl Rechts.

In het onderwerp BrailleIn, leest u hoe u het brailletoetsenbord van uw Focus Blue kunt gebruiken voor het bedienen van Windows.

Als u het betreffende onderwerp hebt geselecteerd en Enter hebt gegeven, geeft u F6 om de inhoud te lezen.

Naast de informatie over BrailleIn, vindt u in het boek "Freedom Scientific leesregels en notitieapparaten" gedetailleerde informatie over de functies van uw leesregel en overzichten van sneltoetsen.

Omgevingsvoorwaarden

Opslag

Temperatuur 0 tot 60 C (0 tot 140 F)

Luchtvochtigheid 80% RH

Gebruik

Temperatuur 5 tot 40 C (41 tot 104 F)

Luchtvochtigheid 60% RH

Diagnostische modus

De Focus brailleleesregels beschikken over ingebouwde diagnostische tests voor de cursorroutingtoetsen, braillecellen, nav-tuimeltoetsen, brailletoetsen, schuiftoetsen, tuimelbalken en selectietoetsen.

Voordat u naar de diagnostische modus gaat, koppelt u de Focus los van uw computer.

Diagnostische modus aan- en uitzetten

Druk tegelijkertijd op de cursorrouting toetsen boven cel één en twee, Terwijl u de Aan/uit knop ingedrukt houdt. De tekst, "press any key cr/panel/nav" wordt weergegeven.

Druk de Aan/uit knop nogmaals in om de diagnostische modus te verlaten.

Testen van de cursorroutingtoetsen

Met de test voor cursorroutingtoetsen kunt u nagaan of alle cursor routing toetsen goed functioneren.

Activeer de diagnostische modus, zoals hierboven beschreven.

Houd een willekeurige cursorrouting toets ingedrukt om **punten 1-2-3-4-5-6-7-8** in de cel eronder te activeren. Zodra u de toets loslaat, zullen de pennen omlaag gaan.

Braillecellen testen/reinigen

Het is noodzakelijk om de Focus 80 Blue eerst van uw computer los te koppelen, voordat u met deze test begint. Met deze test kunt u nagaan of elke braillepen op uw leesregel goed functioneert. U kunt de test ook gebruiken om uw brailleleesregel te reinigen. Druk tegelijkertijd op de Aan/uit knop en de meest rechtse twee cursorroutingtoetsen (boven cel 79 en 80). Deze actie zorgt ervoor dat alle cellen geactiveerd worden om gereinigd te kunnen

worden. Gebruik een zachte doek met wat isopropyl alcohol. Gebruik geen andere stoffen om de cellen te reinigen.

Als u in deze modus de rechter nav-tuimeltoets omlaag kantelt, gaan alle pennen omlaag. Door dezelfde toets omhoog te kantelen kunt u alle pennen weer omhoog laten komen.

Door op de rechter modustoets te drukken zullen alle pennen afwisselend zakken en omhoog komen. Om dit te stoppen, drukt u nogmaals op de modustoets.

Als u op de Nav-tuimeltoets drukt, terwijl de pennen op en neer gaan, zullen de pennen in een ander patroon geactiveerd worden. Net als hier boven, drukt u op de Modustoets om te stoppen.

Houd de aan/uitschakelaar enkele seconden ingedrukt om de testmodus te verlaten.

Toetsen en besturingselementen testen

Met deze test kunt u nagaan of alle toetsen en knoppen goed werken.

Nadat u de diagnostische modus heeft geactiveerd, kunt u met de test beginnen door één van de toetsen of elementen in onderstaande tabel in te drukken. De brailleleesregel geeft steeds aan welke toets is ingedrukt. Raadpleeg de tabel voor de precieze punt positie voor elke toets. Druk iedere toets een keer in en controleer of de juiste uitvoer op de leesregel wordt weergegeven.

Toets	Weergave
PUNT 1	1
PUNT 2	2
PUNT 3	3
PUNT 4	4
PUNT 5	5
PUNT 6	6
PUNT 7	7
PUNT 8	8
LINKER SHIFT	klS
RECHTER SHIFT	kRS
SPATIEBALK	kSP
LINKER SCHUIFTOETS	pl
RECHTER SCHUIFTOETS	pr
LINKER SELECTIETOETS	sl
RECHTER SELECTIETOETS	sr
LINKER MODUSTOETS	Nml
LINKER NAV-TUIMELTOETS OMHOOG	nlu
LINKER NAV-TUIMELTOETS OMLAAG	nld
RECHTER MODUSTOETS	Nmr
RECHTER NAV-TUIMELTOETSE OMHOOG	nru
RECHTER NAV-TUIMELTOETS OMLAAG	nrD
LINKER TUIMELBALK OMHOOG	rlu
LINKER TUIMELBALK OMLAAG	rld
LINKER SCHUIF-TUIMELBALK OMHOOG	blu
LINKER SCHUIF-TUIMELBALK OMLAAG	blD
RECHTER SCHUIF-TUIMELBALK OMHOOG	bru
RECHTER SCHUIF-TUIMELBALK OMLAAG	brD
RECHTER TUIMELBALK OMHOOG	Rru
RECHTER TUIMELBALK OMLAAG	rrD

Batterij Informatie Modus

Voordat u naar deze modus gaat, koppelt u de Focus los van uw computer. Druk tegelijkertijd op de Aan/uit knop en de cursorroutingtoets boven cel 2. De Focus laat meer informatie over de batterij zien.